

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej, rok szkolny 2023-2024

spójne z Programem nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny ¹				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	(ocena celująca)
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
Uczeń: • podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje całkowitą powierzchnię Polski ○ wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie ○ wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski ○ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen</i>, <i>holocen</i>	Uczeń: • omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy ○ wskazuje na mapie przebieg granic Polski	Uczeń: • oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski • opisuje dzieje Ziemi • wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny • charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy	Uczeń: • rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski ○ charakteryzuje jednostki geologiczne Polski ○ wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze ○ przedstawia proces powstawania lodowców ○ wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski	Uczeń: • wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy • wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski

○ wyjaśnia znaczenie terminu <i>rzeźba polodowcowa (glacialna)</i> ○ wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski ○ wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie ○ wymienia główne rodzaje skał ○ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny</i> ○ wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego ○ podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski ○ wymienia elementy klimatu ○ wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobową temperaturę powietrza</i> ○ wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce ○ określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>źródło, rzeka</i>	○ omawia proces powstawania gór ○ wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce ○ wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce ○ omawia zlodowacenia na obszarze Polski ○ opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe ○ porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy ○ dokonuje podziału surowców mineralnych ○ podaje cechy klimatu Polski ○ podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej ○ opisuje wody powierzchniowe Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej ○ rozpoznaje typy ujść rzecznych • opisuje zjawisko powodzi • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski	• opisuje cechy różnych typów genetycznych gór • przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata • charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski • omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski • opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej • omawia warunki klimatyczne w Europie • charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce • omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce • odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów • wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce	○ przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski ○ rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski ○ podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce ○ opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski ○ opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce ○ omawia ważniejsze typy jezior w Polsce • analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej • omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki ○ omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku ○ omawia procesy i czynniki glebotwórcze ○ opisuje typy lasów w Polsce ○ opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte	○ wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski ○ opisuje wpływ wydobywania surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze ○ wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę ○ ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce • omawia na wybranych przykładach wpływ wyłesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce ○ wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego
--	--	--	--	--

<i>główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkowe</i> ○ wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i> • wymienia przyczyny powodzi w Polsce • określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego • wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny • omawia linię brzegową Bałtyku ○ podaje główne cechy fizyczne Bałtyku ○ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe</i> ○ wymienia typy gleb w Polsce ○ wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i> ○ wymienia różne rodzaje lasów w Polsce	obszary zagrożone powodzią • wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych • omawia wielkość i głębokość Bałtyku ○ charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata ○ opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku • opisuje wybrane typy gleb w Polsce ○ przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski ○ omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski ○ omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce ○ podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu • charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce	• wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry • opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry • wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce • określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników • charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku • omawia powstawanie gleby • wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych • omawia funkcje lasów • omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce • ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego	ochroną na terenie Polski	○ ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce ○ podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego • planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
--	---	--	----------------------------------	---

○ wymienia formy ochrony przyrody w Polsce ○ wskazuje parki narodowe na mapie Polski				
2. Ludność i urbanizacja w Polsce				
Uczeń: • wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską • wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny</i> • wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> • odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i>	Uczeń: • wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich ○ prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej ○ omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018 ○ omawia przestrzenne różnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce ○ omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw ○ wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku • wyjaśnia przyczyny różnicowania gęstości zaludnienia w Polsce • omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne różnicowanie	Uczeń: • omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. • wskazuje państwa europejskie na mapie ○ oblicza współczynnik przyrostu naturalnego ○ podaje przyczyny różnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce ○ omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce ○ porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych ○ oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski ○ opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce • opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce ○ porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce	Uczeń: • omawia podział administracyjny Polski ○ omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy ○ omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku ○ omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski • oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce ○ charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce • wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich	Uczeń: • analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski ○ analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego ○ analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce ○ ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie • ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich ○ omawia na podstawie dostępnych

- wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> - wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> - wymienia przyczyny migracji wewnętrznych - odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski - wymienia główne skupiska Polonii - wymienia mniejszości narodowe w Polsce - wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i> - odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki	gęstości zaludnienia w Polsce - podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce - wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce - określa kierunki napływu imigrantów do Polski - wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności - charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce - podaje przyczyny bezrobocia w Polsce - porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych - podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce - podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce - wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady	i w wybranych państwach Europy - omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce - wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności - analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego - porównuje strukturę narodowościową ludności Polski ze strukturą narodowościową ludności w wybranych państwach europejskich - określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach - porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich - charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce - omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce - porównuje wskaźnik urbanizacji	- omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce - przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy - omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach - analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych - omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji - omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy - określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy	źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce - analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce - omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej - identyfikuje na wybranych przykładach związku między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich
--	--	--	--	--

• odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto</i>, <i>wskaźnik urbanizacji</i>, <i>aglomeracja monocentryczna</i>, <i>aglomeracja policentryczna</i> (<i>konurbacja</i>) • wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie • wymienia funkcje miast • odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy • wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich • wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast	• wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną • omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich	w Polsce i wybranych krajach Europy ○ analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce • omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy		
3. Rolnictwo i przemysł Polski				
Uczeń: • wymienia funkcje rolnictwa ○ wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce ○ wymienia na podstawie map	Uczeń: • opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę	Uczeń: • przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju ○ charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych	Uczeń: • omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce ○ charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce	Uczeń: • przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej ○ dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy

tematycznych regiony rolnicze w Polsce - o wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal</i> - o wymienia główne uprawy w Polsce - o wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce - o wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i> - o wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce - o wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich - o dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy - o wymienia funkcje przemysłu • wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej - o wymienia źródła energii - o wymienia typy elektrowni - o wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce • wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim	wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce • przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce • wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce • przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce • wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce • omawia cechy polskiego przemysłu • wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski • omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim • lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłe, wodne i niekonwencjonalne • opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych • podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim	warunkach do produkcji rolnej w Polsce - o przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy - o prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce - o przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju - o opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce • omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem - o prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy • wyjaśnia wpływ warunków pozaprzrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim - o opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę	- o porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy - o porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy - o omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej - o analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu • opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej - o omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce • wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii • analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem - o określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce	zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny • wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju • analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki - o przedstawia perspektywę rozwoju gospodarki morskiej w Polsce • ustala na podstawie dostępnych źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego
---	--	---	--	--

○ wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie • wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego • podaje przyczyny kwaśnych opadów	• opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w polskich portach morskich • omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła	przeładunków w polskich portach morskich ○ opisuje strukturę połowów ryb w Polsce • charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska ○ wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych	○ omawia rozwój przemysłu stocznioowego w Polsce • analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych ○ omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego	
4. Usługi w Polsce				
Uczeń: • podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> • wyróżnia rodzaje transportu w Polsce • wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze • wyróżnia rodzaje łączności • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> • wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory</i>	Uczeń: • omawia zróżnicowanie usług w Polsce ○ omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce ○ omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce ○ omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce ○ omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce • omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych ○ wymienia towary, które dominują	Uczeń: • przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju ○ charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków ○ omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski ○ podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski • wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach • wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja	Uczeń: • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce ○ określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski ○ prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego ○ określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski • omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki ○ ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki ○ analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy	Uczeń: • identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju • identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta ○ podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej • ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej

<i>turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> - wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie - wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski	w polskim handlu zagranicznym - wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego - omawia czynniki rozwoju turystyki - wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> i wskazuje je na mapie	powstawaniu centrów logistycznych - przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce - charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> - charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski - wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski	- ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski - analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie - określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach	w Polsce na tle innych krajów Europy omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski
--	---	---	---	---

5. Mój region i moja mała ojczyzna

Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> - wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski - wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony - wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu - wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i> - wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub	Uczeń: - charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych - rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania - wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych - określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym	Uczeń: - wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie - analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu - prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu - prezentuje główne cechy gospodarki regionu - opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny - omawia historię małej ojczyzny	Uczeń: - przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu - prezentuje na podstawie informacji wyszukiwanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej	Uczeń: - projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie - wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego - planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie
--	---	---	--	--

na planie miasta obszar małej ojczyzny • przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie • wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny	• rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decyduje o jej atrakcyjności	na podstawie dostępnych źródeł		• projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności • podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej
---	--	---------------------------------------	--	---

Przyjęto do realizacji 30.08.2023 r.

Zespół geografów:

Maria Wolska

Marzena Michalska